

۱ کدام عبارت با توضیح مقابل آن مغایرت دارد؟

- ۱ خسرو از آن طیره شده و از رسول خجل گشت، پرسید که همه چیز پس که داند؟ (قابوس‌نامه - دوره غزنوی و سلجوقی)
- ۲ کس فرستاد به شهرهای خراسان و هشیاران از آنجا بیاورد از هر شارستان، گرد کرد و بنشاند. (سفرنامه ناصرخسرو - دوره غزنوی)
- ۳ از ایشان فتوای کرد که روا باشد که ما این کتاب را به زبان پارسی گردانیم؟ گفتند: روا باشد. (ترجمه تفسیر طبری - قرن چهارم و پنجم)
- ۴ این ضحاک را ازدها به وی، از آن گفتندی که بر کتف او دو پاره‌گوشت بود بزرگ بر رسته دراز. (تاریخ بلعمی - دوره سامانی)

سراسری-انسانی-۱۴۰۳ اردیبهشت

۲ مفهوم کلی کدام بیت با بیت زیر، «تضاد» دارد؟
«بگشود گره ز زلف زرتار / محبوبه نیلگون عماری»

- ۱ دوش چو سلطان چرخ تافت به مغرب عنان / گشت ز سیر شهاب روی هوا پریشان
- ۲ هزاران نرگس از چرخ جهانگرد / فرو شد تا برآمد یک گل زرد
- ۳ چو از کوه بفروخت گیتی‌فروز / دو زلف شب تیره بگرفت روز
- ۴ هر صبحدم آن ترک پیری رخ ز شبستان / چون چشمه خورشید درخشان به درآید

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

۳ بیت «بگشود گره ز زلف زر تار / محبوبه نیلگون عماری» با کدام بیت ارتباط تصویری دارد؟

- ۱ مرغ تیزآهنگ لختی پر فشاند / تا عمود زرفشان بنمود صبح
- ۲ گل چون رخ لیلی از عماری / بیرون زده سر ز تاجداری
- ۳ تو تا ز شرم فکندی به چهره زلف سیاه / فغان ز خلق برآمد که آفتاب گرفت
- ۴ چو تاج خور روشن آمد پدید / سپیده ز خم کمان بردمید

سراسری-انسانی-۱۴۰۲ تیرماه

۴ با توجه به ویژگی‌های قلمرو سه‌گانه شعر در سبک خراسانی، کدام مورد ندریست است؟

- ۱ واقع‌گرا بودن شعر و توصیفات عمدتاً طبیعی و ساده (قلمرو ادبی)
- ۲ طبیعی و معتدل بودن استفاده از آرایه‌های ادبی (قلمرو ادبی)
- ۳ ساده بودن اشعار پندآموز و اندرزگونه (قلمرو فکری)
- ۴ حاکم بودن روح حماسه بر ادبیات (قلمرو فکری)

سراسری-انسانی-۱۴۰۲ تیرماه

- ۱ مکن تا توانی دل خلق ریش / وگر می‌گنی می‌گنی بیخ خویش
- ۲ چنین است گردنده کار جهان / که ماتم کند سور را در زمان
- ۳ نگه کن در همه روزی به فردات / مکن بد تا نبینی بد مکافات
- ۴ میندار سنگ گران از برت / که چون بازگردد فتد بر سرت

سراسری-انسانی-دی ۱۴۰۱

کدام مورد به‌ترتیب، بیانگر «ویژگی نثر دوره سامانی و ویژگی فکری شعر سبک خراسانی» است؟

- ۱ تفاوت تلفظ برخی از کلمات در مقایسه با زبان امروز - توجه به صفا و پالایش درون در سروده‌های این عصر
- ۲ به‌کارگیری لغات کم‌کاربرد فارسی در مقایسه با دوره‌های بعد - استفاده از قافیه و ردیف‌های بسیار ساده
- ۳ تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی - غالب بودن روح شادی و نشاط و خوش‌باشی
- ۴ آوردن مترادف‌ها و توصیف‌های فراوان - حاکم بودن روح حماسه بر ادبیات این دوره

سراسری-انسانی-دی ۱۴۰۱

مفهوم عبارات زیر از کدام بیت، دریافت نمی‌شود؟

«بوذرجمهر گفت: همه چیز را همگان دانند و همگان هنوز از مادر زاده نشده‌اند.»

- ۱ روشنی عقل به جان داده‌ای / چاشنی دل به زبان داده‌ای
- ۲ اهل خرد گرچه در این ره بسند / در همه چیزی نه به تنها رسند
- ۳ سفره حکمت نه به یک جا نهند / تحفه دانش نه به یک تن دهند
- ۴ عقل در این ره همه‌دانی ندید / او همه‌دان است که عقل آفرید

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

کدام بیت «فاقد» ویژگی «زبانی» سبک خراسانی است؟

- ۱ چنین آن دو ماهر در آداب ضرب / ز هم رد نمودند هفتاد حرب
- ۲ خود و نامداران هزار و دویست / تو گفתי کشان بر زمین جای نیست
- ۳ ز فتراک بگشود پیچان کمند / بینداخت و آمد میانش به بند
- ۴ کمان به زه را به بازو فکند / به بند کمر بر بزد تیر چند

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

ویژگی‌های زبانی «سبک خراسانی» در کدام مصراع‌ها مشهود است؟

- الف) به رنج اندر است ای خردمند گنج
- ب) یک است ابلهان را شتاب و شکیب
- ج) چه پرسی کزین پس نبینی تو کام
- د) به فتراک بریست پیچان کمند
- ه) کمان را بمالید رستم به چنگ

۴ ب - ج - ه

۳ ب - ج - د

۲ الف - ج - د

۱ الف - ب - د

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

کدام موارد، از ویژگی‌های «فکری» سبک خراسانی محسوب می‌شود؟
 الف) حاکم بودن روح حماسه بر ادبیات این دوره
 ب) واقع‌گرا بودن شعر، محسوس و عینی بودن آن و سادگی توصیفات
 ج) بهره گرفتن از تشبیهات حسی در توصیف پدیده‌ها
 د) رشد قالب غزل در اواخر این دوره

۴ ب - ج

۳ ب - د

۲ الف - د

۱ الف - ب

سراسری-انسانی-۱۴۰۰

در بیت زیر، با توجه به اختیارات شاعری تعداد هجاهای بلند و کشیده به ترتیب، کدام است؟
 «از پای فتادیم چو آمد غم هجران / در درد بمردیم چو از دست دوا رفت»

۴ یازده، پنج

۳ یازده، چهار

۲ ده، شش

۱ ده، پنج

سراسری-انسانی-۹۹

انتساب کدام بیت به سراینده‌ی مقابل آن، نادریست است؟

۱ الا یا خیمگی، خیمه فروهل / که پیشاهنگ، بیرون شد ز منزل (منوچهری)

۲ گل بخندید و باغ شد پدرام / ای خوشا این جهان، بدین هنگام (رودکی)

۳ صبر بر جور فلک کن تا برآیی روسفید / دانه چون در آسیا افتد تحمّل بایدش (صائب)

۴ ای بی‌نشان محض، نشان از که جویمت؟ / گم گشت در تو هر دو جهان، از که جویمت؟ (عطار)

سراسری-انسانی-۹۹

سبک شعری کدام بیت، متفاوت با سایر ابیات است؟

۱ بسوزند چوب درختان بی‌بر / سزا خود همین است مر بی‌بری را

۲ بدان کوش تا زود دانا شوی / چو دانا شوی زود والا شوی

۳ به قد تو گویی سروی است در میان قبا / به روی گفتی ماهی است بر نهاده کلاه

۴ دواى عاشق دلخسته را معشوق می‌داند / کسی تا درد نشناسد نمی‌داند دواى من

سراسری-انسانی-۹۸

۱

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عبارت این گزینه از مقدمه «شاهنامه ابومنصوری» ذکر شده است که از متون سبک دوره سامانی است. ضمناً از نشانه‌هایی چون کاربرد واژگان کهن مانند «شارستان» در معنای «شهر» و «گرد کردن» در معنای «جمع کردن» می‌توان به سبک این نوشته پی برد.

توضیحات مقابل عبارات در دیگر گزینه‌ها همگی درست هستند. ویژگی‌های سبکی متن‌های دیگر گزینه‌ها عبارتند از: گزینه ۱: «طیره شدن» به معنای «خجالت، شرمندگی / خشم و غضب» کلمه‌ای عربی است که نشان می‌دهد متن مربوط به سبکی است که لغات عربی کاربرد بیشتری یافته‌اند، از جمله سبک دوره غزنوی و سلجوقی.

گزینه ۳: تکرار «روا باشد» و کاربرد شکل کهن «پارسی» برای کلمه «فارسی» از ویژگی‌های سبک دوره سامانی است.

گزینه ۴: کاربرد شکل کهن فعل ماضی استمراری (گفتندی) و واژگانی مانند «برزسته» از ویژگی‌های سبک دوره سامانی‌اند.

۲

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بیت سؤال از آغاز صبح سخن می‌گوید و بیت گزینه ۱ از آغاز شب. از این رو با یکدیگر تضاد مفهومی دارند.

۳

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. منظور از «محبوبه نیلگون عماری» در بیت صورت سؤال «خورشید» است و بیت صحنه طلوع خورشید را توصیف می‌کند. در بیت گزینه ۴ نیز فردوسی با لحنی حماسی طلوع آفتاب و شروع روز را توصیف کرده است. «خور» در این بیت همان خورشید است. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: این بیت خاقانی هم به آغاز صبح اشاره دارد، اما از لحاظ تصویری با بیت صورت سؤال قرابت چندانی ندارد، زیرا دقیقاً به طلوع خورشید اشاره نکرده است.

گزینه ۲: شاعر این بیت به توصیف باز شدن شکوفه گل پرداخته است و گل را به لیلی (معشوق) تشبیه کرده است که سرش را از عماری (کجاوله) بیرون آورده است.

گزینه ۳: وقتی زلف معشوق بر چهره‌اش افتاد، مردم بانگ برآوردند که آفتاب گرفت (تشبیه روی معشوق به آفتاب).

۴

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. جمله آمده در گزینه ۱ جزو ویژگی‌های فکری شعر سبک خراسانی است نه ادبی.

۵

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم ابیات گزینه‌های ۱، ۳ و ۴: در این ابیات، موضوع این است که آدمی نباید کاری ناشایست (آزردن مردم، بد کردن و سنگ‌گران انداختن) انجام دهد که در آینده مجبور باشد مکافات آن عمل را بکشد. مفهوم بیت گزینه ۲: در این بیت، شاعر به ویژگی ناپایداری احوال در جهان اشاره دارد و می‌گوید ممکن است در لحظه‌ای، ماتم شخص به سور و سرور تبدیل شود.

۶

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. موارد این گزینه با توجه به صورت سؤال صحیح‌اند.

از دیگر ویژگی‌های نثر دوره سامانی می‌توان به ایجاز و اختصار در لفظ و معنا، کوتاهی جملات، بهره‌گیری کمتر از لغات عربی و افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر عربی اشاره کرد.

ویژگی‌های فکری دیگر در شعر خراسانی هم عبارتند از: واقع‌گرایی در شعر و توصیفات طبیعی، ساده، محسوس و عینی - معشوق زمینی - سادگی و جنبه عملی و دستوری در اشعار اندرزگونه - فکر و کلام ساده و به دور از پیچیدگی‌های عرفانی، حکمی و فلسفی. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: ویژگی زبانی شعر سبک خراسانی - ویژگی فکر شعر سبک عراقی

گزینه ۲: ویژگی زبانی شعر سبک خراسانی و نثر دوره سامانی - ویژگی ادبی شعر سبک خراسانی

گزینه ۴: ویژگی نثر دوره دوم (عراقی) - ویژگی فکری شعر سبک خراسانی

۷

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

۸

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

۹ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

۱۰ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ویژگی‌های فکری سبک خراسانی: غلبه روح شادی و نشاط و خوش‌باشی - واقع‌گرایی و توصیفات طبیعی، ساده، محسوس و عینی - معشوق عمدتاً زمینی - حاکم بودن روح حماسه بر ادبیات - سادگی و جنبه عملی و دستوری داشتن اشعار پندآموز و اندرزگونه - فکر و کلام ساده و عدم وجود پیچیدگی‌های عرفانی، حکمی و فلسفی - مضمون عمده اشعار این سبک، حماسه، مدح، اندرز و ... است.

۱۱ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

از پای ف تا دیم چ آ مد ع م هج ران
- - - - -
در درد پ هُر دیم چ از دست د وا رفت
- - - - -

۱۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بیت این گزینه سروده «فرخی سیستانی» است.

۱۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در این گزینه به بیان فراق معشوق پرداخته است که ویژگی فکری سبک عراقی است. گزینه‌های ۱ و ۲ دارای زبانی ساده با مضمون پند و اندرز است که ویژگی فکری سبک خراسانی است. در گزینه ۳، نیز معشوق زمینی است که این هم از ویژگی‌های فکری سبک خراسانی است.

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴

